

PRÍPRAVA OBYVATELSTVA NA SEBAOCHRANU
A VZÁJOMNÚ POMOC (**POSVP**)

POSVP sa rozumie cieľavedomý a sústavný proces preventívno-výchovnej a propagačnej činnosti, teoretického školenia a praktického výcviku, ktorý má umožniť fyzickým osobám získať nevyhnutne potrebné vedomosti, zručnosti a návyky na sebaochranu a pomoc iným v núdzi.

Občania podľa platných legislatívnych noriem majú právo na vytvorenie podmienok k zabezpečeniu prípravy na civilnú ochranu, ktorú v rámci svojho pôsobenia je povinná vykonávať každá právnická osoba, organizácia štátnej správy a samosprávy ale aj iný právny subjekt.

Hlavnou témou POSVP pre rok 2015 je:

„Zásady správania sa pri živelných pohromách“

JEDNOTLIVÉ DRUHY ŽIVELNÝCH POHRÔM

Živelná pohroma je mimoriadna udalosť, pri ktorej dôjde k nežiaducemu uvoľneniu kumulovaných energií alebo hmôt v dôsledku nepriaznivého pôsobenia prírodných síl, pri ktorej môžu pôsobiť nebezpečné látky alebo pôsobia ničivé faktory, ktoré majú negatívny vplyv na život, zdravie alebo na majetok,

Živelné pohromy sú najmä: povodne a záplavy, krupobitia, následky víchrice, zosuvy pôdy, snehové kalamity a lavíny, rozsiahle námrazy, zemetrasenia.

Územie postihnuté účinkami živeľnej pohromy je charakterizované:

1. postihnutím veľkého počtu osôb, ktoré sú bez prístrešia a základných životných potrieb, šokované, zranené alebo usmrtené;
2. zničením a poškodením budov, priemyselných objektov, mostov, narušením dopravy, zničením kultúrnych pamiatok a chránených prírodných útvarov,
3. miestnymi a plošnými závalmi ulíc, poškodením pozemných komunikácií,
4. poškodením rozvodných sietí a ich zariadení,
5. vznikom požiarov,
6. zatopením objektov a zaplavením rozsiahlych území,
7. postihnutím veľkého počtu zvierat, zničením a narušením porastov, lesov a pôdy,
8. zhoršením hygienických podmienok, vznikom a šírením infekčných ochorení,
9. celkovým narušením života, životného prostredia a obmedzením výroby.

VŠEOBECNÉ ZÁSADY ČINNOSTI PRI OHROZENÍ

- **Uvedomte si**, že najväčšiu hodnotu má ľudský život a zdravie a až potom záchrana majetku.
- **Pamätajte** na sebaochranu, poskytnutie prvej pomoci a vzájomnej pomoci v tiesni.
- **Rešpektujte** informácie poskytované prostredníctvom rozhlasu a televízie.
- **Nerozširujte** poplašné a neoverené správy.
- **Nepodceňujte** vzniknutú situáciu a zachovajte rozvahu.
- **Netelefonujte** zbytočne, aby ste počas mimoriadnej situácie nepreťažovali telefónnu sieť.

- **Pomáhajte** ostatným, najmä starým, chorým a bezvládnym ľuďom, postarajte sa o deti.
- **Dodržiavajte** pokyny pracovníkov civilnej ochrany a ďalších záchranných zložiek, orgánov štátnej správy a samosprávy.

ČINNOSŤ V OBLASTI OHROZENIA POVODŇAMI A ZÁPLAVAMI

O povodniach a záplavách hovoríme vtedy, keď sa zvýšia hladiny vodných tokov, voda vystúpi zo svojich korýt a zaplaví príľahlé územie.

ZÁSADY SPRÁVANIA SA PRED OHROZENÍM POVODŇAMI A ZÁPLAVAMI

- ◆ Vytipujte si bezpečné miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- ◆ hodnotné veci zo suterénov, prízemných priestorov a garáží umiestnite do vyššieho poschodia,
- ◆ pripravte si vrecia s pieskom na utesnenie nízko položených dverí a okien,
- ◆ pripravte si trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2-3 dni,
- ◆ ak ste vlastníkom osobného automobilu, pripravte ho na použitie,
- ◆ pripravte sa na evakuáciu osôb, zvierat,
- ◆ upevnite veci, ktoré by mohla odniesť voda,
- ◆ pripravte si evakuačnú batožinu.

ZÁSADY SPRÁVANIA SA V OBDOBÍ POVODNÍ A ZÁPLAV

- ◆ Opustite ohrozený priestor,
- ◆ netelefonujte, len v prípade tiesňového volania,
- ◆ v prípade vyhlásenia evakuácie dodržujte zásady pre opustenie ohrozeného priestoru, rešpektujte pokyny členov evakuačnej komisie,
- ◆ v prípade časovej tiesne sa okamžite presuňte na vytipované miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- ◆ nešírte paniku a nerozširujte neoverené správy.

ZÁSADY SPRÁVANIA SA PO POVODNIACH A ZÁPLAVÁCH

- ◆ Nechajte si skontrolovať stav obydľia (statická narušenosť, obývatel'nosť), rozvody energií (plyn, elektrická energia), stav kanalizácie a rozvod vody.
- ◆ Zabezpečte likvidáciu uhynutých zvierat, poškodených potravín, poľnohospodárskych plodín zasiahnutých vodou - riad'te sa pokynmi hygienika.
- ◆ Informujte sa o miestach humanitárnej pomoci.
- ◆ Kontaktujte príslušné poisťovne ohľadom náhrady škôd.

Evakuácia

Evakuáciou sa rozumie odsun ohrozených osôb, zvierat, prípadne vecí z určitého územia.

Evakuácia sa člení na

- a) krátkodobú evakuáciu s možným návratom evakuantov do 72 h,
- b) dlhodobú evakuáciu s možným návratom evakuantov po 72 hod.

Časový rozsah evakuácie sa určí pri vyhlásení evakuácie, ak je to možné vzhľadom na rozsah a následky mimoriadnej udalosti.

Samovoľná evakuácia sa rieši bezodkladne usmerňovaním neorganizovaného opúšťania ohrozeného územia, spresňovaním evakuačných trás a zamedzením prístupu obyvateľstva na ohrozené územie.

Hmotnosť batožiny môže byť najviac

1. 25 kg u dospeljej osoby,
2. 15 kg u dieťaťa,
3. 5 kg príručnej batožiny okrem batožiny podľa prvého a druhého bodu.

Odporúčaný obsah batožiny:

1. osobné doklady, peniaze a iné cennosti,
2. lieky a nevyhnutné zdravotnícke pomôcky,
3. základné potraviny a pitná voda na dva až tri dni,
4. predmety osobnej hygieny,
5. vrecková lampa,
6. prikrývka alebo spací vak,
7. náhradná osobná bielizeň, náhradný odev, náhradná obuv a nepremokavý plášť,
8. ďalšie nevyhnutné osobné veci.

HAVÁRIA

je mimoriadna udalosť, ktorá spôsobí odchýlku od ustáleného prevádzkového stavu, v dôsledku čoho dôjde k úniku nebezpečných látok alebo k pôsobeniu iných ničivých faktorov, ktoré majú vplyv na život, zdravie alebo na majetok.

Havárie sú najmä:

- požiare a výbuchy,
- úniky nebezpečných látok, prípravkov a odpadkov, ropných produktov s kontamináciou územia, ovzdušia, vodných tokov, zdrojov pitnej vody a podzemných vôd,
- poškodenie vedení rozvodných sietí, ich zariadení a diaľkovodov.

Územie postihnuté účinkami havárie je charakterizované:

- postihnutím a ohrozením osôb, ovzdušia, zvierat, terénu, vody a potravín,
- zhoršením hygienických podmienok, vznikom a šírením infekčných ochorení.

KATASTROFA

Je mimoriadna udalosť, pri ktorej dôjde k narastaniu ničivých faktorov a ich následnej kumulácii v dôsledku živej pohromy a havárie.

Katastrofy sú najmä:

- ❖ veľké letecké, železničné, lodné a cestné nehody spojené s požiarimi,
- ❖ havárie jadrových zariadení, porušenie vodných stavieb

Územie postihnuté účinkami katastrofy je charakterizované

- postihnutím a ohrozením osôb, ovzdušia, zvierat, terénu, vody a potravín,
- zhoršením hygienických podmienok, vznikom a šírením infekčných ochorení,
- narušením chodu života, výroby a životného prostredia.

TERORISTICKÝ ÚTOK

chápeme ako nezákonné použitie sily a násilia proti osobám alebo majetku so zámerom zastrašiť vládu alebo civilné obyvateľstvo či jeho určitú skupinu a tým dosiahnuť určité politické alebo spoločenské ciele.

Mimoriadna situácia je obdobie ohrozenia alebo obdobie pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti na život, zdravie alebo majetok, ktorá je vyhlásená podľa zákona o civilnej ochrane; počas nej sa vykonávajú opatrenia na záchranu života, zdravia alebo majetku, na znižovanie rizík ohrozenia alebo činnosti nevyhnutné na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti.

Mimoriadna situácia sa vyhlasuje a odvoláva prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Po vyhlásení mimoriadnej situácie sa vykonávajú tieto úlohy a opatrenia:

- záchranné práce silami a prostriedkami z celého územia, na ktorom bola vyhlásená mimoriadna situácia,
- evakuácia,
- núdzové zásobovanie a núdzové ubytovanie alebo
- použitie základných zložiek integrovaného záchranného systému a ostatných zložiek integrovaného záchranného systému.

Ako postupovať pri MU

Pri každej hrozbe vzniku mimoriadnych udalostí a po vzniku mimoriadnych udalostí:

- 1. Prijat' informáciu o hrozbe vzniku a o vzniku mimoriadnych udalostí.**
 - dátum, čas a miesto vzniku mimoriadnych udalostí,
 - druh mimoriadnych udalostí.
- 2. Varovať obyvateľstvo (zamestnancov) v ohrozenej a postihnutej oblasti a vyzrozumieť osoby činné pri riešení mimoriadnych udalostí.**
- 3. Spracovať informáciu o vzniku mimoriadnych udalostí a odoslať.**
- 4. Vyhlásiť mimoriadnu situáciu.**
- 5. Posúdiť situáciu po vzniku mimoriadnych udalostí - varovanie obyvateľstva, vyzrozumenie osôb, rozsah následkov mimoriadnych udalostí, rozsah mat. a fin. škôd, celkové narušenie života na ohrozenom území, nasadené sily a prostriedky.**
- 6. Zvolať riadiaci orgán - podľa druhu mimoriadnych udalostí (napr. štáb CO obce, objektu; krízový štáb okresného úradu, obce).**